

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6, Telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 hr, za tuzemstvo 31,50 lit.

Cet. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate

SLOVENECE

NOVEMBER 1943

25
ČETRTEK

Starke Sowjetkräfte im Kampfraum westlich Kiew eingeschlossen

Anhaltende schwere Kämpfe bei Gomel — Sowjetische Angriffe im grossen Dnjepr-Bogen abgeschlagen - Gegenangriff nordwestlich Nowel - Örtliche Gefechte an der süditalienischen Front

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 24. Nov. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Am Brückenkopf Nikopol, im grossen Dnjepr-Bogen und bei Tscherkassy wurden neue starke Angriffe der Sowjets in harten Kämpfen abgeschlagen und eingebrochene feindliche Kräfte im Gegenangriff vernichtet oder zurückgeworfen.

Im Abschnitt südlich Kremenetschug dauern heftige Kämpfe an. Im Hintergelände südwestlich Tscherkassy wurden mehrere befestigte Bandenlager vernichtet.

Im Kampfraum westlich Kiew führte ein umfassend angesetzter eigener Angriff zur Einschliessung starker feindlicher Kräfte. Eine deutsche Panzer-Division vernichtete oder erbeutete dort am gestrigen Tage dreissig Panzer, sechs Batterien und vierzig weitere Geschütze aller Kaliber. Gefangene wurden eingebracht.

Die schweren Kämpfe im Einbruchraum westlich Gomel hielten auch gestern an. Unsere Truppen setzten den vorstossenden feindlichen Verbänden erbitterten Widerstand entgegen. Nördlich Gomel wurden starke Angriffe der Sowjets abgeschlagen.

An der Einbruchsstelle südwestlich Krikschew sind heftige Kämpfe im Gange.

Nordwestlich Nowel gewann ein eigener Gegenangriff Gelände zurück.

An der süditalienischen Front kam es gestern zu lebhaften örtlichen Gefechten. Im Westabschnitt scheiterte ein feindlicher Angriff gegen eine Höhenstellung westlich Venafro. Im Ostabschnitt wurden unsere Gefechtsvorposten von weit überlegenen britischen Kräften angegriffen. Nach mehrstündigem Kampf, in dem der Feind empfindliche Verluste erlitt, setzten sie sich auf rückwärtige Stellungen ab.

Die Reichshauptstadt wurde in den Abendstunden des 23. November erneut von starken britischen Bombenverbänden angegriffen. Durch diesen Terrorangriff entstanden in mehreren Stadtteilen neue Schäden. Neben Wohngebieten wurden zahlreiche öffentliche Gebäude, darunter Kirchen, Wohlfahrtseinrichtungen und Kunststätten zerstört. Jagdverbände und Flakartillerie der Luftwaffe schossen trotz schwieriger Abwehrbedingungen 19 feindliche Flugzeuge ab.

Samos brez boja kapituliral

Tudi zadnje sovražno oporišče na Egejskem morju v nemških rokah

Berlin, 23. nov. DNB. Po izdajstvu badoglijevcev so se Angleži polastili številnih manjših in večjih dodekaneskih in grških otokov v Egejskem morju. Posesti teh otokov v sovražnikovih rokah ni bilo podcenjevati. Od južnega rta Peleponesa se vleče prvi naravni zaporni pas iz otokov preko Krete proti Rodosu. Severno od tega pasu ležijo grški otoki Cikladov in Speradov tvorijo s svojimi številnimi večjimi in manjšimi skupinami otokov nadaljnji naravni zaporni pas za vhod v Egejsko morje. Sporadi ležijo neposredno pred prednjeazijsko obalo. Severna skupina otokov spada k Grčiji. K tej spada tudi otok Samos.

Ko so v najozjem sodelovanju med letalstvom, vojno mornarico, padalci in oddelki vojske bili Angleži zaporedoma preganjeni s posameznimi otokovi, ki so jih s pomočjo Badoglijevcev izdajstva brez boja zasedli, je bilo sedaj z zasedbo otoka Samos očiščeno tudi zadnje sovražno oporišče v Egejskem morju. V teh nastopih smo preganili sovražnika z otokov Rodos, Stampalia, Kos, Levitha, Patmos, Ikarija in Leros.

Dne 21. novembra je brez boja in brezpogojno kapituliral posadka otoka Samos. Ko je bil pred malo dnevi očiščen južno od Samosa ležeci otok Leros, je postal položaj sovražne posadke otoka Samos težaven.

Večji del angleške posadke Samosa je ob pričetku nemškega napada na Leros prišel tamošnji posadki na pomoč in je bil zajet. Ostali del pa je zbežal v bližnjo Turčijo. Da so morali Angleži v pojačanje obrambe važnega letalskega in

mornariškega oporišča Lerosa pritegniti čete s prav tako ogroženega Samosa, dokazuje slab položaj sovražnika na tem področju. Na Samosu je bilo zajetih 6000 badoglijevcev.

S trditvijo, da absolutno prevladujejo na morju, skušajo Angloamerikanci prepričati svet, da že to dejstvo samo mora avtomatično povzročiti neizogiben poraz Nemčije. Ta trditev se je pa ponovno izkazala kot pravi angloameriški bluff. Egejsko bojišče leži v neposredni bližini edinega angleškega suhozemskega bojišča v Italiji in v bližini velikih in važnih angleških pomorskih oporišč: Malte, Aleksandrije in Cipra. Če Angleži navzile važnosti tega bojišča in bližini svojih velikih pomorskih oporišč niso mogli preprečiti zasedbe otokov in uničenja njih posadk, potem to kaže kaj čudno luč na celotni položaj. Značilno je, da so Angleži morali brez moči gledati, kako so jim majhne nemške pomorske sile odvezale otok za otokom. K temu so posebno pripomogli veliki uspehi hrabrega japonskega zaveznika nad ameriško mornarico na Pacifiku. Te težke ameriške izgube imajo že svoj učinek tudi na evropskem vojnem pozorišču, ker so pač morale angleške vojne ladje prevzeti naloge potopljenih ameriških ladij. Če pa sovražnik misli, da bo utegnil v živčni vojni s prostornostjo na Vzhodu vlti nemškemu narodu strah in trepet, potem ravno ti dogodki z Lerosa in Samosa dokazujejo, da morajo Angloamerikanci zaradi Japonske računati z mnogo obsirnejšimi prostori in da te naloge tudi pri svoji moči nikakor niso dorašili.

Angloamerikanci ne ščitijo malih držav

Bukarešta, 24. nov. DNB. Seiraru se bavi v svojem današnjem uvodniku v »Curentulul« z vprašanjem, ali so Angloamerikanci pripravljeni in v stanju, ščititi male narode pred Sovjetsko zvezo. »Severnoamerikancev ne zanimajo narodi samit — to je zaključek, ki nam ga vsiljuje primer nasilstva nad baltskimi državami potom tako imenovane »svobodne volje ljudstva« in obnašanje USA v poljskem vprašanju — temveč zgolj geografski prostor, v katerem ti narodi žive in se to le glede na merilo bodočih interesov Združenih držav.«

»Mislim,« tako piše dalje Seiraru, »da bi bilo potrebno, da bi se bolj poglobili v realnost mednarodne politike, ker se nekateri med nami glede angloameriške politike z malimi državami še vedno vdajajo golovim nadam. Radi verjamejo, da se Angloamerikanci istovestijo s pravico narodnih držav na obstoj in življenje. Toda ni pametno biti ujetnik svojih lastnih razočaranj. Razumimo vendar enkrat za vselej, da domnevni angloameriški idealizem zaradi koristi malih narodov ne bo žrtvoval svojih lastnih koristi. Angleški idealizem ne pride nikdar v spor z anglosaškimi koristmi.«

Glasovi madžarskega tiska o zasedanju »evropskega odbora«

Budimpešta, 24. XI. DNB. List »Magyar-Szage« se bavi ob priliki bližajočega se zasedanja tako imenovanega »evropskega odbora« z načrti o evropski federaciji in piše: »Angleške izjave o pomankljivi temeljni ter sovjetska antipatija proti skandinavski federaciji znajo popoln sprejem sovjetskega stališča in predstavljajo radikalen prelom z onimi načrti o novi Evropi, ki so doslej ugajali Londonu in Washingtonu. Sovjetska Zveza je sicer podpisala vse bistvene izjave, ko pa bi bilo treba slednje izvesti tudi v praksi, zapušča svoje stališče. Ali bo tako položaj, v katerem morajo Anglosasi vedno kapitulirati pred sovjetskimi zahtevami, še nadalje mogoče vzdržati, se

bo pokazalo pri zasedanju londonskega evropskega odbora.

Uspešen sunek nemških letal

Berlin, 23. nov. DNB. Nemška bojna letala so v ponedeljek izvedla učinkovit sunek na železnico in na postojanke sovjetskega protiletalskega topništva vzhodno od Capue. Lovci ki so ščitili bombna letala, so sestrelili eno angleško lovsko letalo in dve sovražnikovi vidniški letali. Na nekem drugem odseku južnoitalijanskega bojišča je protiletalsko topništvo nemškega letalstva sestrelilo dve sovražni letali.

Močne sovjetske sile obkoljene pri Kijevu

Nadaljevanje težkih bojov pri Gomelu - Odbiti sovjetski napadi v velikem Dnjeprovem loku - Protinapad severozahodno od Nevela - Krajevni spopadi v južni Italiji

Führerjev glavni stan, 24. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Pri Nikopoljskem mostišču, v velikem Dnjeprovem loku in pri Čerkasiju so bili v hudih bojih odbiti novi močni sovjetski napadi, ter so bile prodirle sovražnikove sile s protinapadom uničene ali vržene nazaj.

Na odseku južno od Kremenčuga se nadaljujejo siloviti boji. V zaledju južno od Čerkasov je bilo uničenih več utrjenih taborišč uporniških tolpe.

Na bojišču zahodno od Kijeva so bile z obširno izvedenim lastnim napadom obkoljene močne sovražnikove sile. Ena sama nemška oklepna divizija je uničila ali zaplenila tamkaj večeraj trideset oklepnikov, 6 baterij in 40 nadaljnjih topov vseh kalibrov ter privela ujetnike.

Težki boji na vodoravnem področju zahodno od Gomela so se tudi večeraj nadaljevali. Naše čete so se zagrizeno upirale napredujočim sovražnikovim oddelkom. Severno od Gomela so bili odbiti močni sovjetski napadi.

V vodoravnem mestu jugozahodno od Kričeva so v teku siloviti boji.

Severozahodno od Nevela smo si s svojim protinapadom zopet osvojili ozemlje.

Na južnoitalijanskem bojišču je prišlo večeraj do živahnih krajevnih spopadov. Na zahodnem odseku se je izjalovil sovražnikov napad proti višinski postojanki zahodno od Venafra. Na vzhodnem odseku so daleko nadmočne angleške sile napadle naše prednje straže. Po večernem boju, v katerem je sovražnik utrpel obširne izgube, so se umaknile na položaje v ozadiju.

Glavno mesto države je bilo v večernih urah dne 23. novembra ponovno napadeno od močnih oddelkov angleških bombnikov. Zaradi tega terorističnega napada je nastala v več mestnih okrajih nova škoda. Poleg stanovanjskih predelov je bilo razrušenih tudi mnogo javnih zgradb, med njimi cerkve, dobrodelni zavodi in umetniške zgradbe. Oddelki lovcev in protiletalsko topništvo letalstva so sestrelili navzile težkim obrambnim razmeram 19 sovražnih letal.

Boji na italijanskem bojišču

Berlin, 23. nov. DNB. Ob spodnjem toku reke Sangro so se kazale že več dni sovražne napadalne priprave proti našim severno od reke Sangro ležecim postojankam. Sovražnik je pričel v ponedeljek napad s sunki močnih izvidnic in napadalnih edinic do moči ene čete. Kakor je že napadalne čete na ravnem ozemlju ob spodnjem toku reke Sangra sprejel učinkoviti obrambni ogenj in to posebno iz naših izpostavljenih postojank, tako so se nemške čete tudi ponedeljkovemu napadu učinkovito zoperstavile z lahkim in težkim orožjem.

Po mestoma hudih bojih je do poldneva uspelo odbiti vse napade. Tudi ponovni sovražni poizkusi, prodreti z oklepniki, so bili preprečeni. Neka angleška tankovska skupina ki je prodrla okoli 1 km med naše izpostavljene postojanke, je bila zaustavljena, večje število oklepnikov uničenih in vrdno mesto takoj zajezeno. Tako je bil že v kali zatrt sovražni poizkus prodreti s pehoto za oklepniki. Novi pripravljeni sovražni oddelki vzbujajo sumnje, da se lahko računa na tem odseku s trajanjem in morda celo s povečanjem bojov.

Romunski vtisi o potovanju po Nemčiji

Bukarešta, 24. nov. DNB. »Nihče, ki potuje z odprtimi očmi po Nemčiji, ne more dvomiti, da bi tak narod, ki doprinaša take žrtve, ne zmagal,« je izjavil podpredsednik mednarodne akademije za državne in upravne vede, svetnik upravnega sodišča dr. Aurel Pacurariu po svojem povratku iz Nemčije zastopniku lista »Bukarester Tagblatt«.

»Nič ni bolj prepričevalnega kot neposreden stik z ljudmi in z dejstvi« je rekel dalje dr. Pacurariu. »Tako na zahodu, kot v Berlinu in končno na Dunaju sem vedno znova postal pozoren na trdno odločenost ter železno voljo boriti se in zmagati, ki preveva nemški narod. Oni, ki so trpeli zaradi bombnih napadov in oni ki jim je bilo to prihranjeno, se enako zavedajo svojega cilja in ustvarjajo s trdim delom predpostavke za končno zmago. Vsak posameznik predstavlja ce-

lega moža, nihče se ne odteguje svojim dolžnostim.«

Dr. Pacurariu je tudi dejal, da je v nekem južnem nemškem mestu doživel nastop Hitlerjeve mladine: »Krasni mladeniči in mladenke, katerih rdeča lica so pričala o cvetočem zdravju, katerih brezhibna obleka in drža sta dokazovali, kakim utvaram se vdajajo sovražniki Nemčije, če mislijo, da je Nemčija morda na koncu svojih moči.«

»V petem letu vojne je Nemčija enako granitno trdna, enako svesta si zmagae, kot je bila v prvem. Cesto nepopisno trpljenje posameznega človeka ne more zlomiti razpoloženja ljudskih množic zaradi edinstvenega skupnega duha, ki je kdajkoli preveval kak narod. In te množice so popolnoma in povsem doumele pomen Führerjevih besed, da bo izid te vojne odločil usodo za prihodnjih tisoč let.«

Čiščenje v Hrvaškem primorju

Zagreb, 24. nov. DNB. Čistilni nastopi proti roparskim tolpom se ugodno razvijajo. V Hrvaškem primorju so že očiščeni predeli pri Crikvenici, Selcah in pri Novem. Občinski odbori ter vsi državni uradniki so pričeli s svojim delom.

V bližini Brčkega v severni Bosni je bila uničena neka uporniška tolpa. Sovražnik je izgubil 278 mrtvih in okrog 400 rnanjenih. Zaključeno je sedaj tudi čiščenje na Pelješcu. Število padlih se suče okrog 600. Zaplenjeno je bilo lažje in težje vojno gradivo ter velike množine streliva. Zaplenjenega je bilo mnogo težkega orožja, ki so ga tolpe dobile od italijanskih čet. Manjše roparske skupine so bile uničene tudi v Hercegovini.

»Porunca Vremii« o nagradi izdajalca Badoglija

Bukarešta, 24. XI. DNB. »Porunca Vremije« podrtuje omalovaževanje, ki ga kažejo Anglija in Združene države do Badoglijeve vlade, in poudarja, da se je to pot znova dokazalo, da na izdajo ne moremo ničesar gledati. Badoglijo je bil v pričetku izkoristek, sedaj pa — ko so videli, da je neuporaben — ga odpravljajo na stran. Število izdajalcev, ki so preživeli svoje izdajstvo, je zelo majhno in število onih, ki so se s svojim izdajstvom lahko okoristili, je še manjše, zlasti v primeru, ako so ti izdajalci vojaki.

Debate v Sobranju

Sofija, 24. XI. DNB. Na večerajšnji seji Sobranja je pričel poslanec dr. Gregorij Lipovanski debato o načrtu odgovora sobranja na prestolni govor regentov. Na notranjepolitičnem področju je izrazil svoje soglasje z izjavo notranjega ministra Hristova o očiščenju ilegalcev v deželi. Po zunanji politiki je dejal Lipovanski: Bolgarija mora biti hvaležna nemškemu Reichu, ki je s krvo svojih sinov pomagala bolgarskemu narodu k zedinjenju. Bolgarija mora imeti vse svoje sile pripravljene za trenutke, ki ga je Adolf Hitler označil kot »pet minut pred dvajsetjo«. Ob koncu je poudaril bolgarsko prijateljstvo s Turčijo.

Sadak o novem položaju na vzhodnem bojišču

Istanbul, 24. nov. DNB. Sadak je nastopil v »Akşam« svoj današnji uvodnik »Dogodki na vzhodnem bojišču«. Ponovna osvojitve Zitomira je znova obrnila pozornost svetovne javnosti, ki se je več tednov bavila le z moskovsko konferenco, na realna dejstva, piše Sadak v tem članku.

Nihče ne mara Badoglija

Sofija, 24. XI. DNB. V današnjem komentarju se bavi sofijski list »Dnevnik« s poizkusom maršala Badoglija, da bi osnoval novo vlado ter poudarja, da Badogliji ni uspelo pridobiti za vstop v vlado niti enega vodilnega italijanskega opozicionaleca. Vsi odklanjajo sodelovanje z izdajalci, Maršal Badoglijo bo torej kmalu izgubil s politične pozornice.

Bolgarija uvaža plemensko živino iz Nemčije

Sofija, 24. nov. DNB. Bolgarsko poljedelsko ministrstvo je objavilo, da bo radi izboljšanja kakovosti ovčje volne uvoženih v Bolgarijo iz Nemčije 5.000 merimov. Nadalje bo nabavljena za bolgarska državna posestva montafonska goveja živina.

Sovjetsko-angloameriško vrhovno poveljstvo v Londonu

Zeneva, 24. nov. DNB. Reuter poroča iz Washingtona, da se tamkaj trenutno obširno bavijo z načrti, ki naj zagotovijo najožje sodelovanje med »sovjetskim vrhovnim poveljstvom v Moskvi in med angloameriškim vrhovnim poveljstvom v Londonu«.

Po Reuterjevi vesti se bavijo z načrtom, da bi dosedanjí šef generalnega štaba USA general Marshall ustanovil v Londonu kot vrhovni poveljnik angloameriških čet svoj glavni stan, v katerega bi sprejel častnike sovjetske armade. General Eisenhower pa naj bi bil s svojega dosedanjega mesta vrhovnega poveljnika v Sredozemlju poklican za čela generalnega štaba v Washingtonu.

Drugo bojišče

Polkovnik Olberg je v »Kärntner Zeitung« objavil zanimiv članek o tem vprašanju, iz katerega posnemamo: Na moskovski konferenci so sklenili med drugim tudi, da mora biti »vojna skrajšana«. Po sovjetskem mnenju obstoja za rešitev tega vprašanja samo ena pot: drugo bojišče. Če v Kremlju govorijo o drugem bojišču, je v tem razumeti, da naj tudi zavezniški prelivajo kri in da zgolj s pošiljanjem orožja še ni nič storjenega. Da so Stalinovi zavezniki o tem drugega mnenja in da želijo, naj Sovjeti, ki so trenutno med zavezniki najmočnejši, še nekaj časa sami prenašajo glavno breme ter čim bolj izkrajvajo, je Sovjetom popolnoma znano. Konferenca je pač vedno potrebna takrat, kadar je treba odpraviti kakšno nesoglasja in zato so bili poslani v Moskvo zastopniki, ali bolje, zagovorniki nasprotujočih si stališč. Nobenega dvoma ni, da je bilo drugo bojišče najvažnejše vprašanje na moskovski konferenci. Sovjetski list »Vojna in delavski razred« piše: »Zunanjo politiko morajo določati strateška in ne ideološka razmotrivanja.«

Zavezniški vojaški nastopi se zde Stalinu absolutno nezadostni. Dve ali tri angloameriške armade vežejo v Italijo po njegovem mnenju le neznatne nemške sile in še tega bojišča ne morejo razširiti na jugovzhodno Evropo, ker nimajo dovolj ladijave orizoma kot so izjavili, ker je ugodni letni čas za izkrajnje že davno potekel.

Stalin je na konferenci v Moskvi do bro režiral zahtevo po drugem bojišču. Ker so Angleži in ameriški listi zatrjevali, da se nemške čete v Rusiji redno umikajo brez izgub, se je odločil za »konferenčno ofenzivo«, ki jo je započel med konferenco, da bi tako lahko pokazal vsaj nekaj strateških uspehov. Poleg tega je sovjetski tisk med konferenco stalno naglašal, da o vprašanju drugega bojišča sploh ni nikakega kompromisa ter obehem prinašal izmišljena poročila o umikanju nemškega vojaštva iz Norveške, zdaj zopet iz Francije, Belgije ali Nizozemske, češ da so morali Nemci vse te čete poslati na vzhod in da je zato nastopil za zavezniške čase, ko se lahko brez tveganja odločijo za napad na zahodu. »Rdeča zvezda« je pisala: »Že v svetovni vojni se je pokazalo, da je Nemčija lahko premagana le na zahodu.«

Vojška vprašanja so bila torej vsekakor v ospredju na moskovski konferenci. Bodočnost bo pokazala, če je na tej konferenci padel sklep o drugem bojišču ali ne. Severnoameriški senator Chandler je po svojem obisku po vseh bojiščih izjavil: »Če bi sedaj tvegali vdor v Francijo, bi to pomenilo samomor za napadalec.« Zavezniki so se sovjetskim zahtevam na vse kriplje upirali. Washington se je izgovarjal z nepremagljivimi prevoznimi težavami, trdeč, naj si Sovjeti predstavljajo, kaj pomeni voditi vojno na Atlantiku, Tihem in Indijskem morju ter v Sredozemlju, kako težavna so preskrbovalna pota, ker so skoraj povsod nemške podmornice, poleg tega pa še letala, ki napadajo prevozne ladje. »Upanje na letalski teror je tudi padlo v vodo, čeprav je Eden izročil Stalinu album s fotografijami o razdejanju, ki so ga angloameriški bombniki povzročili v Nemčiji, kar pomeni največjo brutalnost in gangstersko miselnost.«

Naj so se v Moskvi dogovorili za drugo bojišče v Evropi ali ne, to na nemško vodstvo in nemško ljudstvo nikakor ne more vplivati. Tudi takšne grožnje nemškega ljudstva ne bodo preplašile. Nemško ljudstvo bo vojno nadaljevalo ter trdno zadržalo v svoje armade in v svoje vodstvo.

Divje špekulacije z živino v Angliji

Stockholm, 23. nov. DNB. Angleški finančniki špekulirajo sedaj po poročilih londonskega dopisnika lista »Nya Dagligt Allehand« z govedom, ovcami in svinjami. Ti plačujejo rekordne cene za domače živali, katere hočejo prodajati po vojni z visokimi dobički. Zato je cena živini zelo narasla. Kmetje si sploh ne morejo ničesar več kupiti in se bridko prirožujejo. Nek londonski list n. pr. poroča, da se je nek kmet vrnil praznih rok iz treh dražb, čeprav bi rad plačal tudi 7000 kron za bika za rejo. — Bik pasme Guernsey stane n. pr. 61.000, pasme Dairy 55.000, junec 30.000 in Herfordski bik 12.500 švedskih kron.

Te špekulacije so naravna posledica angleške ter ameriške propagande, da bo treba po vojni nuditi takojšnjo pomoč zasedenim evropskim državam. V ta namen imajo že sedaj razne posvete in kujejo načrte, ki pa so se, kakor nazorno dokazuje gornje poročilo, izmišlili zgolj v nizkotno računanje na bodoče dobičke na račun evropskega prebivalstva, ki mu nameravajo po vojni na ta način »nuditi pomoč«.

Benešev poklon Stalinu

Zeneva, 24. nov. DNB. Londonski »Daily Telegraph« javlja, da je prispel v Moskvo Beneš, eden izmed emigrant-skih voditeljev.

Razglasi šefa pokrajinske uprave

Spremembe in dopolnitve predpisov o povračilu potnih in selitvenih stroškov civilnim državnim uslužbencem

Člen 1. Uredba o povračilu potnih stroškov za ona službena potovanja sodnih uslužbencev, ki se izvrše v korist in ob stroških privatne stranke in na njeno zahtevo, z dne 29. mar. 1929, št. 25.190, U. br. 132, Uradni list št. 171-41 iz 1929, z vsemi njenimi spremembami, spremembe in dopolnitve uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov civilnih državnih uslužbencev št. 84.600-1 z dne 12. decembra 1931, izdane dne 16. novembra 1932, št. 49.963-1 in objavljene v Službenem listu št. 747-95 iz 1932 ter sprememba uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov bivših jugoslovanskih civilnih državnih uslužbencev z dne 8. maja 1942, št. 90, Službeni list št. 161-39 iz 1942, se ukinita.

Člen 2. Uredba o povračilu potnih in selitvenih stroškov civilnih državnih uslužbencev št. 84.600-1 z dne 12. decembra 1931, Službeni list št. 46-4 iz 1932, ki velja odslej za vse civilne državne uslužbenke, se spreminja in dopolnjuje takole:

I.

Vsi zneski se iz dinarjev spreminjajo v lire.

II.

Člen 6., odstavek (1), se glasi: Za vsa službena potovanja v mejah pokrajine priteče tale dnevnic: 1. Uradnikom položajne skupine I. II-1 in II-2 180 lir; 2. v polož. skup. III-1 in III-2 145 lir; 3. v polož. skup. IV-1 in IV-2 130 lir; 4. v pol. skup. V in VI 100 lir; 5. v polož. skup. VII in VIII 90 lir; 6. v pol. skup. IX in urad. pripravnikom s fakultetno izobrazbo 80 lir; 7. v polož. skup. X in urad. pripravnikom s popolno srednjo šolo 70 lir; 8. urad. pripravnikom z nepopolno srednjo šolo in zvanikom 65 lir; 9. služiteljem 60 lir.

III.

Člen 6., odstavek (2), se glasi: Ob izrednih življenjskih in službenih razmerah sme šef pokrajinske uprave za posamezne vnaprej določene primere dnevnic in vse ostale pristojbine tudi zvišati, ne glede na to, koliko časa se mudi uslužbenec v enem kraju.

IV.

V členu 11. se izvrše te spremembe: 1. odstavek (2) se črta; 2. vsem nadaljnjim odstavkom se številke znižajo za eno, 3. v odstavku (2), prejšnjem, se doda: Uporaba službenih vozil se uredi s posebnimi pravilniki.

V.

V členu 12., odstavku (4), se namesto »10« postavijo »15«, namesto »15« pa »20« lir ter črta besede »in če ni postaja v neposredni bližini«. Člen 12., odstavek (2), se glasi: Za vnos in iznos ročne prtljage na vstopnih, izstopnih in zveznih postajah pripada 5 lir.

VI.

V členu 16. se črta odstavek (4), odstavek (5) in (6) pa postane odstavek (4) in (5).

VII.

Člen 17., odstavek (1), se glasi: Pogodbenim uradnikom in dnevničarjem

pritičeta ob času službenega potovanja dnevnic in povračilo ostalih stroškov, in sicer:

I. Pogodbenim uradnikom: a) z letno nagrado 34.200 in več 145 lir; b) od 34.200—34.199 130 lir; c) od 34.199—25.649 100 lir; d) od 25.649—17.099 90 lir; e) manjšo od 11.400 70 lir.

II. Dnevničarjem: a) ki se sprejmejo za zvanikiške posle 65 lir; — b), ki se sprejmejo za služiteljske posle 60 lir.

VIII.

V členu 23. se izvrše te spremembe:

1. Odstavek (1) se glasi:

Vselej, kadar so pridobitna podjetja ter privatne osebe — pravne in fizične — po zakonu dolžne plačevati stroške za potovanje državnih uslužbencev, se pobirajo dnevnic in kilometrina po tej naredbi, zvišane za 25%.

2. Odstavek (2) se glasi:

Dnevnic se pobira po odredbah člena 9.: za odhod, ki je trajal skupaj manj ko 6 ur, pripada tretjina dnevnic.

3. Odstavku (3) se doda:

Za prevoz od stanovanja ali prenočišča do postaje kakšnega javnega prevoznega sredstva in obratno kakor tudi za prevoz na stičnih postajah (dovozina, odvoznina) priteče uslužbencu do zaporedne številke 7 iz čl. 6., odstavka (1).

V Ljubljani 30 lir, na sedežih okr. glavarstev 20 lir, v ostalih krajih 15 lir. Dovozina in odvoznina se plačujeta tudi za službeni posel v službenem kraju in tudi če kraj, kamor uslužbenec potuje, ni nad 2 km oddaljen od meje okoliš njegovega službenega kraja; toda v tem primeru nima uslužbenec pravice do kilometrine. Ravno tako pritičeta dovoznina in odvoznina tudi za razdalje nad 2 km, če bi kilometrina znašala manj.

IX.

Vsi zneski iz člena 33. se zvišajo na 5 lir.

X.

Členu 44. se dodaja 2. stavek, ki se glasi: »Organ, ki ugotavlja potni račun, sme popraviti morebitne pogoje tudi v prid polagatelju računa.«

Člen 3. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu šefa pokrajinske uprave v Ljubljani.

Naredba o spremembi predpisov o začasnih vojni dokladi

Člen 2. naredbe o spremembi predpisov o začasnih vojni dokladi z dne 7. oktobra 1943, št. 8, Službeni list št. 258-81 iz 1943, se dopolnjuje tako, da se priznava izredna vojna doklada iz člena 1. navedene naredbe z veljavnostjo od 1. decembra 1941 dalje tudi uradnikom VIII. položajne skupine.

Zanimanje za meso

Ze danes, v sredo, se ljudje zanimajo za meso. Razpravljajo posebno o objavi »Prevoda«, da morajo v četrtek dopoldne predložiti družinski glavarji pri svojih mesarijih mesarske knjižice z glavami živiliških nakaznic. To je nekoliko nemogoče, ker so bile glave živiliških nakaznic izročene trgovcem, ki so jih že dalje oddali. Bodo morali torej trgovci nakaznice vrniti, da jih mesariji prejmejo in pregledajo?

»Težki kanoni« so zapustili Ljubljano

Zločinec najtežjega kalibra, ki jim v zločinskem jeziku pravijo »težki kanoni«, so že davno popolnoma zapustili Ljubljano in se preselili na deželo, kjer so vstopili med komuniste. Pri komunistih so nekateri zloglasni kriminalni tipi dosegli velike sarže. Veliki zločinci, tako poklicni tatovi in vlomilci, roparji in morilci, opravljajo sedaj svoje zločinske posle po deželi. Zato ni nič čudnega, da je Ljubljana bila letos in deloma tudi lani obvarovana pred hujšimi zločini, zlasti pred roparskimi umori in ropi samikov. Veliki kazenski senat petih sodnikov se letos še ni sestel k nobeni razpravi, da bi sodil kakega roparskega morilca. Tudi lani ni zasedal. Pred mali kazenski senat prihajajo v sedanjih časih samo mali tatovi, ki navadno krajejo živila, obleko in druge predmete, kar lahko hitro vnovčijo. Ljubljana je sedaj obvarovana pred najtežjimi zločinskimi nadlegami. Zato je pa z njo dežela zelo udarjena. Kako so se zadnja leta najtežji zločini zmanjšali, bo pač pokazala vsakoletna kriminalna statistika.

Dva delomrznata tipa obsojena

Samskemu mizarskemu pomočniku, 30letnemu Tonetu Zaletku, je bil obliči prenadležen, mrzil je delo, rad je kradel in postal. Njemu se je pridružil samski kuharica, 33letna Roza Staniševa. Oba sta bila nestalnega bivališča. Tone Zaletek je najprej sam letos julija ukradel neki stranki dva plašča in žensko obleko v vrednosti 1500 lir. Oba, Zaletek in Staniševa, pa sta 23. julija ponoči vlomila v zaklenjeno stanovanje Josipa Martinca. Stanovanje sta pošteno

Za današnji dan

Koledar

Četrtek, 25. listopada: Katarina Aleks., devica in mučenica; Merkur, mučenec; Erazem, mučenec.
Petek, 26. listopada: Silvester, opat; Peter Aleks., škof in mučenec; Siricij, papež.

Dramsko gledališče

»Kavarnica« — Red Četrtek. Ob 16.30.

Operno gledališče

»Madame Butterfly« — Izven. Ob 16.

Kino Union

»Ljubzen v poletju« — Predstave ob 13.30 in 17.30.

Kino Sloga

»Bratec ti moje« — Predstave ob 15 in 17.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1. mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

OBVESTILA PREVODA

Prijava za nakup in prodajo mesa

Prehranjevalni zavod ponovno poziva vse stranke, da se prijavijo v četrtek, 25. t. m. od 9. do 12. ure pri svojih običajnih mesarijih zaradi vpisa za nakup mesa. Vsak družinski poglavar mora prinesiti mesarsko knjižico in javiti točno število članov svoje družine.

Ker so nekateri že oddali trgovcem glave živiliških nakaznic, tokrat predložijo glav živiliških nakaznic ni potrebna. Mesariji bodo sprejemali prijave v svojih prodajalnah in na mesarskih stojnicah na živilskem trgu.

Kdor se v četrtek ne bo prijavil pravočasno, si pri prihodnji prodaji ne bo mogel nabaviti mesa.

Mesariji naj vpišejo v seznam ime, priimek in stanovanje družinskega poglavarja in skupno število prijavljenih članov družine.

Mesariji morajo predložiti Prevodu — mesnemu odseku — Novi trg št. 4-III, v četrtek 25. t. m. popoldne od 3. do 5. ure število prijavljenih oseb za nakup mesa. Meso se bo prodajalo na odrezek št. 566 novembrskih živilskih nakaznic. Datum prodaje in količina bosta objavljena naknadno.

Za Miklavža

Številne so otrokove želje, ki jih pošilja svetemu Miklavžu! Gotovo pa bo otrokom najbolj ustrezelo s primernim trajnim darilom; zlasti velja to za šolobavne otroke. Zato vam

»Slovenčeva knjižnica«

nudi svoje lepe knjige izmed katerih je prav ta namen pripravila nekaj izborov. — Miklavž more izbrati med štirimi skupinami knjig, ki so:

I. skupina:

Trije deli »Veselja dom« za L 27.—

II. skupina:

Trije deli »Veselja dom«, »Baj Ganjo« in »Roža sveta« za L 43.—

III. skupina:

Trije deli »Veselja dom«, »Roža sveta«, »Ovčar Marko«, »Dekle z biseri« in »Baj Ganjo« za L 55.—

IV. skupina:

»Roža sveta«, »Dekle z biseri«, »Baj Ganjo«, »Ovčar Marko«, »Stepec«, »V zelenem polju roža«, »Sretnje nad Barjem«, »Družina v ledeni dobi«, »Ljudje, živi in bogovi« in trije deli »Veselja dom« za L 81.—

Radio Ljubljana

dnevni spored za 25. november:

8.30 Jutranji koncert — 9 Poročila v nemščini in slovenščini — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Koncert za razvedrilo izvajajo radijski orkester, vodi dirigent D. M. Siljanec — 14 Poročila v nemščini — 14.15 Popoldanski koncert — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Popoldanski koncert — 17.45 Narodopisno predavanje — 19 Narodno glasbo izvajajo radijski orkester, vodi dirigent D. M. Siljanec — 19.30 Poročila v slovenščini, napovedi sporeda za naslednji dan — 19.45 Mala medija — 20 Poročila v nemščini — 20.10 Nordijska glasba — 21 Moderni ritmi — 21.40 Prenos iz Beograda — 22 Poročila v nemščini — 22.10 Glasba za lahko noč.

izpraznila, odkupila sta razno obleko, razna živila v skupni vrednosti 1630 lir. Gospodar ju je pozneje zalotil na ta način, da je pri Staniševi na nogah opazil njegove gorske čevlje. Bežala sta pred njim čez njive, pozneje so ju prijeli. Zaradi zločina tatvine odnosno soudeležbe sta bila pred malim kazenskim senatom obsojena: Anton Zaletek, ki je bil že večkrat kaznovan, na 2 leti in 4 mesece robije, Roza Staniševa na 2 mesece strogega zaporja in 50 L, da je pomagala skrivati ukradeno blago.

Kdo je bil utopljenec v Curnovcu

Poročali smo, da so večerjali okoli 7.30 našli v Curnovcu, levem pritoku Ljubljane, v bližini delavske kolonije 16. brigade moškega utopljenca. Bil je to 16. septembra 1899 v Ponikvi na Dolenjskem rojeni France Zidar, tobačni delavec, stanujoč na Cesti dveh cesarjev št. 167. Zidar je v tistem jutru zdel doma 1000 lir z izgovorom, da si kupi obleko. Pri njem pa so našli le 2 bankovca po 10 lir. Truplo so prepeljali na Zale.

Koncertna sezona 1943-44

Radijski orkester priredi v unionski veliki dvorani 10 simfoničnih koncertov

29. novembra 1943

od 18.00 do 19.00

Wolfgang Amadeus Mozart: Simfonija št. 39 v Es-duru; dve ariji iz opere »Figarova svatba«; Serenada (Haffner). Dirigent Drago Siljanec, solistka Valerija Heybalova, sopran.

20. decembra 1943

Josef Haydn: Simfonija d-mol št. 99; — Ludwig van Beethoven: Klavirski koncert v Es-duru, — solist prof. A. Trost, Franz Liszt: Mazeppa.

10. januarja 1944

Johannes Brahms: Akademski slavnostna uvertura; Antonin Dvořák: Zlati kolovrat; Bedřih Smetana: a) Iz čeških logov in gajev, b) Sárka, c) Vltava.

31. januarja 1944

Ludwig van Beethoven: IV. simfonija v B-duru; Franz Schubert: Uvertura k »Alfonzu in Estrelli«; Vítěslav Novák: Tatra.

14. februarja 1944

Antonin Dvořák: Slovanski plesi.

6. marca 1944

Wolfgang A. Mozart: »Jupitrova simfonija«; Josef Suk: Raduz in Mahulena;

R. Wagner: Uvertura k operi »Večni mornar.«

27. marca 1944

Slavko Osterc: Klasična uvertura. Matija Tomc: Variacije na narodno pesem (prva izvedba). Lucijan Marija Škerjanc: V. simfonija (prva izvedba).

17. aprila 1944

C. M. von Weber: Uvertura k operi »Oberon«. L. van Beethoven: Simfonija št. 1 (Pastoralna). Franz Liszt: Preludij.

8. maja 1944

Robert Schumann: IV. simfonija v Es-duru.

Edward Grieg: Lirična suita. H. Berlioz: Glsaba iz »Faustovega pogubljenja«.

5. junija 1944

Richard Wagner: Predigra k operi »Lohengrin«.

Johannes Brahms: Rapsodija za alt, moški zbor in orkester, solistinja F. Golobova, lat.

Richard Strauss: Vesele prigode Tilla Eulenspiegla.

Dnevne novice

V nedeljo dne 29. novembra bo obletnica suhorskkih žrtv. V spomin nanje bo v krizanski cerkvi ob 9. zjutraj sv. maša zadušnica za kapetana Vasiljeviča, sodnika Jermana, kaplana Norberta, Galeta, Okorna in tovariše. K maši zadušnici so vabljene poleg Belokranjcev tudi Ljubljani. Počastimo spomin žrtv, ki so padle med prvimi bojevniki proti komunizmu na naših tleh!

Hišni posestniki — dolžnost prijave stanovanjskih prostorov. Mestni stanovanjski urad je še dvakrat pozval hišne posestnike, naj prijavijo stanovanjske prostore, ki se nahajajo v njihovih zgradbah. Navzle temu pa mnogo hišnih lastnikov te dolžnosti še ni izpolnilo. Zato poziva mestni stanovanjski urad one hišne lastnike, ki prijave še niso napravili, naj pridejo na mestno poglavarstvo, Mestni trg 2, soba 38, po tiskovine po nabavni ceni 0.30 lire za kos, ter v amistu št. 1 in 2 naredbo o ureditvi oddajanja stanovanj naznanjajo vsa stanovanja in vse prostore, ki so uporabljeni za stanovanja ter njih sedanjo namembnost. Popis mora biti popoln in mora ustrezati dejanskemu stanju. Proti hišnim lastnikom, ki ne bodo napravili prijave do 30. novembra, bo mestno poglavarstvo moralo uvesti kazenski postopek.

Nalivna peresa, boljša, dobro ohranjena kupuje po najvišji dnevni ceni trdka EVEREST, Prešernova 44.

Ne usmiljenje, ampak narodna dolžnost nas sili, da prispevamo za Zimsko pomoč.

Prvi simfonični koncert letošnje sezone v Ljubljani bo v ponedeljek, 29. novembra, ob 18. v veliki unionski dvorani. Na sporedu koncerta so Mozartova dela. Sodeluje operna pevka Valerija Heybalova. — Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Instrukcije — Novi (Turjaški) trg 5. S 1. decembrom začne pripravljati dijake, ki nimajo šolskega pouka, za šolo in privatno čez dva razreda srednje šole. Priprava iz vseh predmetov, za vse razrede in šole. Zaseben pouk jezikov. Ljudskošolski otroci imajo pri nas nadzorstvo dve uri dnevno: dopoldne ali popoldne. Honorar zmeren. — Vpisovanje dnevno. — Diplomirani filozofi. Najlepše Miklavžovo darilo za dijake: Ročni ozornik, knjižnica, ki je posebnost v slovenskem slovstvu. Vsebinska: Slovenski pisatelji v podobah. Pregled zgodovine v letnicah. Svet v številkah. Hitro računstvo. Pravopisna pravila. Navodila o lepem vedenju. Tudi izrazi in reki. Nasveti glede izbire poklica. Pravni nasveti. Zanimivosti. Knjigo dobite v knjigarnah in pri založbi Novi trg 5. Cena 20 lr.

Rokodelski oder. Tudi letos bo sveti Miklavž obiskal svoje ljubljence na Rokodelskem oderu. Upriporjena bo ljubka igrlica »Nebeška storilja«, nato bo prihod Miklavža s spremstvom in obdaritev. Glede oddaje daril homo še objavili. Na lepo prireditve že danes opozarjamo.

Dramsko gledališče

Četrtek, 25. novembra, ob 16.30: »Kavarnica«. Red Četrtek.

Petek, 26. novembra, ob 16: »Normanski junaki«. Red Prvi.

Sobota, 27. novembra, ob 16.30: »Cvetje v jesen«. Red Sobota.

Operno gledališče

Četrtek, 25. novembra, ob 16: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Petek, 26. novembra: Zaprt.

Sobota, 27. novembra, ob 16: »Sneguročka«. Premiera. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Poizvedovanja

Naočnike sem zgubila blizu Hričnice. Pošten najditelj naj jih odda v upravi »Slovenca«.

Otroci!

Prosimo sv. Miklavža, da vas obdari s prelepo spominsko knjigo

MOJA MLADA LETA

Uredila Kr. Hafner. Opremlj arh. VI. Gašček

Kart. 55 lir, vezano v polplatno 60 lir, vezave v celo platno po izbiri. — Imeli jo boste v življenju za spomin na mamico, otka in prvo mladost.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred škofijo št. 5. — Miklošičeva cesta št. 5

N. V.

